

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr 20 (1949) 1995 m. gegužės mėn. 30 d.

Elna 40 Metus.

Melbourne

SEKMINĖS - ŠVENTOSIOS DVASIOS ATSIUNTIMAS

Penkiasdešimtą dieną po Velykų Šventoji Dvasia regimu būdu nusileido ant Svč. Marijos ir Apaštalų ir juos padarė drąsius, ryžtingus ir ištvermingus Evangelijos skelbėjus. Pradėjo veikti Kristaus įsteigta ir jo darba tęsti įpareigota Bažnyčia.

Bažnyčios laikysena anormalių reiškinų akivaizdoje

E. Rudokas

Stichinių nelaimių akivaizdoje, kaip taisyklė, ryškiai suaktyvėja įvairiausių pasaulio pabaigą skelbiančių religinių sektų veikla. Ryškus pavyzdys yra dvi didžiulės šiais metais Japoniją ištikusios nelaimės: viena - smarkus žemės drebėjimas, pasiglemžęs kelis tūkstančius gyvybių, suluošinęs dešimtis tūkstančių, suardęs šimtams tūkstančių jaukų gyvenimą. Antra - vienos budistų fanatikų, tarp kita ko pranašaujančios pasaulio pabaigą, sektos, Tokijo metropoliteną pavertusios dujų kamera, veikla. Tad kas tai; sutapimas, atskiri reiškiniai, pranašytės, ar dar kas nors neįprasto. Juolab, kad ir katalikiška, krikščioniška pasauliui tai vienur, tai kitur sutrikdo gana panašūs reiškiniai. Tokie reiškiniai neramina ir tikinčiųjų. Ką apie tai mąsto ir ką kalba Bažnyčia?

Įvairiausių sektų skaičius auga ir katalikiškame pasaulyje. Dalis katalikų, save laikantys net aktyviai praktikuojančiais, beatodairiškai tiki įvairiausių horoskopų, net ir pačių naiviausių, teiginiais, mielai patiki savo „likimą“ nusakyti įvairiems magams, netgi linke, kartais tik dėl tariamojo įdomumo, dalyvauti net satanistiniuose rituose. Šiuos fenomenus gana mielai propoguoją

televizijos privatus kanalai, kitos audio-video priemonės, laikraščiai. Tad kas tai - visuotinis reiškinys, paraližuojantis Bažnyčios gyvenimą, ar tik atskirų, nelabai apsisprendusių, mažai sąmoningų katalikų savarankiška veikla?

Dalis krikščionių, dažnai ir ne dėl savo asmeninės kaltės ar Bažnyčios nepastabumo, demonstruoja savo menką ir trapų tikėjimą, greitai linkę tikėti ar net pasiduoti įvairiausiems magiškiems reiškiniams. Tam tikra dalis netgi ryžtingai reikalauja iš Bažnyčios beatodairiškai pritarti magų veiklai, reikalauja „lankstumo ir tolerantiškumo“ iš Bažnytinės vadovybės. Aišku, kad įvairūs tikėjimo iškrypimai, magija, santanizmas visada yra priešpriešoje Katalikų Bažnyčios doktrinai.

Išanalizavę minėtus reiškinus, Toskanos vyskupas prieina išvados, kad pozityvus pasipriešinimas griežtai organizuotiems ir gerai informuotiems įvairiausių sektų veiksmams, griauantiems amžinias vertybes ir tikėjimą žmonių širdyse gali būti tik aiškus jų veiklos pražūtį ir pažinimas, operatyvi analizė ir naujoji evangelizacija. O evangelizacija turi aktyviai vykti įvairiuose lygiuose: šeimoje, jaunimo grupėse, katechetiniuose būreliuose,

liturginėje-sakramentinėje pastoracijoje... Kitaip negatyvūs reiškiniai gali padaryti nemažai žalos ne tik žmogaus vidiniam gyvenimui, bet ir pačiai visuomenei. Katalikai neturi pamiršti svarbiausių dalykų: tikėjimo, vilties ir meilės.

Kitas, gana aktyvus, ir gana prieštaringas reiškinys pačių katalikų gyvenime yra įvairūs stebūklai, apsišėkimai, krauju verkiandios statulos, dieviškųjų asmenų ar Svč. Mergelės Marijos pasirodymai. Šie reiškiniai paprastai pritraukia minias, kelia susidomėjimą, tačiau menkai kada pagilina patį tikėjimą. Gal tik daugiau jį padaro išorinių, skambiu reiškinu, kuris neilgai tesilaiko, nes gyvenimo realybė ar abejonės užgožia. Šių reiškinų akivaizdoje verta prisiminti Tikėjimo reikalų kongregacijos prefekto kardinolo Jozefo Ratzingerio mintis. Stai kaip kalbėjo kardinolas: „Nereikia pervertinti minėtų reiškinų. Jei šie reiškiniai padeda tikintiesiems, tebūna leista, tačiau tuo pačiu tenebūna užmiršta, kad minėti reiškiniai nėra katalikų Bažnyčios tikėjimo pagrindas, nes ne ekstraordinariniai, stebėtini reiškiniai daro tikėjimą gilesniu ir nuosirdesniu, bet nuolatinis ryšys su mirtį nugalėjusiu Kristumi ir atsivėrimas Šventosios Dvasios visa palaikančiam veikimui. Turbūt, tai ir yra svarbiausia.

Katalikų Bažnyčios tikėjimo

Tiesos spindėjimas

Balandžio 26-27 dienomis didžiojoje Pauliaus VI-ojo Vatikano audiencijų salėje vyko tarptautinis kolokviumas, skirtas priešpaskutinės popiežiaus Jono Pauliaus II-ojo enciklikos „Veritatis Splendor“ filosofiniams aspektams. Į kolokviumą klausytojais buvo pakviesti visų Romos popiežinių aukštųjų mokyklų studentai, dėl to ir vyksmo vieta buvo parinkta audiencijų salė, galinti sutalpinti keletą tūkstančių žmonių.

Prieš dvejus metus paskelbta enciklika „Veritatis Splendor“ - kaip parašyta jau pirmajame jos puslapyje - nagrinėja „kuriuos pamatinius Bažnyčios moralinio mokymo klausimus“. Lyginant su prieš mėnesį pasirodžiusia „Evangelium Vitae“, ankstesnė Popiežiaus enciklika yra tarytum išsamus įvadas, kalbantis apie visą platų žmogaus sąmoningumo ir veikimo (o jei veikimo, tai ir moralės) dėsningumų spektrą. „Evangelium Vitae“ pasirodymas sukėlė daug ir įvairių diskusijų, dėl to Vatikane surengtu kolokviumu norima tarytum grįžti porą metų atgal, norima dar kartą įsigilinti į dokumentą - encikliką „Veritatis Splendor“ - kurio tąsa buvo prieš mėnesį pasirodžiusi Popiežiaus enciklika „Evangelium Vitae“.

Nebūtų visiškai tikslu ir teisinga, jei encikliką „Veritatis Splendor“ vadintume tik naujos enciklikos „Evangelium Vitae“ metodiniu įvadu, tačiau kai kuriais aspektais ji iš tikrųjų yra toks įvadas. Abi enciklikos sieja ta pati žmogaus veiksmų ir sprendimų vertinimo gija. „Veritatis Splendor“ plačiame kontekste kalba apie pamatinius žmogaus veiksmų, sprendimų, sąmoningumo ir atsakomybės dalykus: „Evangelium Vitae“, beveik kaip prielaidomis remdamasi ankstesnės enciklikos nagrinėtais dalykais, visą etinį diskursą perkelia į siauresnę - žmogaus gyvybės - plotmę.

Prieš dvejus metus skelbdamas „Veritatis Splendor“, Jonas Paulius II įsijungė į šiuolaikinės kultūros diskusiją apie moralinių žmogaus veiksmų ir sprendimų motyvaciją. Kartu tai buvo Bažnyčios reakcija į mūsų laikų kultūroje įsitvirtinusi požiūri, kad nėra vienos absoliučios tiesos, į kurią remtųsi visa begalė žmogiškų sprendimų, bet kad sprendimus ir jų moralinę vertę nustato įvairios aplinkybės, kad kiekviena situacija turi savo tiesą. Popiežiaus enciklika neišvengiamai įsijungė į filosofinę ir etinę polemiką, tačiau ne tai buvo jos tikslas. Enciklika yra Bažnyčios mokslo skelbimo dokumentas; ji ne siūlo vieną ar kitą požiūrį, bet skelbia tas tiesas, kuriomis gyvena ir kurias tiki Bažnyčia. Šiuo konkrečiu atveju buvo pasakyta, kad yra objektyvi tiesa apie žmogų, jo gyvenimo vertę ir tikslą, kad tą pačią tiesą skelbia Apreiškimas, tą pačią tiesą patvirtina Bažnyčios tradicija ir galiausiai ta pati tiesa

(Nukelta į 4-tą psl.)

bazę sudaro ne įvairausi privatus apsišėkimai, ne stebūklai ar stebėtini reiškiniai, bet Dievo žodis, Bažnyčios nuolat skelbiamas ir sudabartinamas. Sugrįžti atgal reiškia tapti silpnais ir neatspariems.

Lietuvių Radijo Tarnyba Vatikane

Ar Lietuva pasmerkta amžinajai korupcijai?

Rimvydas Valatka

Profesorius A. Stomas tuoj po nepriklausomybės atkūrimo paskelbimo yra paleidęs lakią frazę, jog Lietuva yra pasmerkta nepriklausomybei, o Maskva pasmerkta ją Lietuvai suteikti.

Šiandien nepriklausomybė - įvykęs faktas, kurio dažnas pilietis nenori prisiminti net Kovo 11-ąją, nekalbant jau apie Vakarus. Nors pasak Lietuvoje viešinio buvusio JAV valstybės sekretoriaus Z. Brzezinskio, tai nėra blogai. Jo nuomone, Lietuva yra tokia valstybė, kad ja dominasi tik tada, kai jai yra labai blogai.

Tačiau grįžkime į Lietuvą. Perfrazuojant profesorį A. Stromą, šiandien galima teigti, jog Lietuvos valdininkai yra pasmerkti korupcijai, o tauta yra priversta jiems tai leisti. Išvardyti visų pastarųjų trejų metų viešų korupcijos skandalų neįmanoma - tam jau reikia visos knygos, tačiau užteks ir balandžio mėnesio pavyzdžių.

Dar nespėjo atlgėti aistros dėl LKP-LDDP turto plovimo, kai, matyti, pasijutę apgauti savo partijos reikalų valdytojo, LDDP nariai dar nusprendė ir „Valstiečių laikraštį“ nugvelbti, o jau turime ir skandalą, į kurį įsivėlė dešinieji politikai.

Buvusio Vilniaus mero V. Jasulaičio ir J. Gaudučio net labai norėdamas neįtarsi simpatijomis buvusiems komunistams ar LDDP. Tačiau ką mes matome Vilniuje prieš pat jų kadencijos pabaigą ir tarpvaldžio metu? Sostinėje vyko tiesiog stebuklai - buvo galima įsigyti vieno kambario butą už 65 litus, o namą - už tūkstantį litų.

Savaime suprantama, stebuklus regėti galėto tik pateptieji. Dešimtis butų iš esmės veltui gavo savivaldybės tarnautojai, kitos įžymybės. Matyt, būtina dar kartą prisiminti, kaip Vilniaus tėvai mėgino sutrukdyti laikraščių redakcijoms nusipirkti, ir visai ne už simbolinę sumą, o už dešimtis tūkstančių dolerių, laikraščių nuomojamas patalpas.

Jie atsilaukė prieš Vyriausybės spaudimą, net vėliau priimtą įstatymą pažeidė, kad tik neišleistų būsimos grobio iš savo nagų. Lietuva yra tokia valstybė, kur net ir labiausiai korumpuotas valdininkas supranta, jog iš laikraščio kyšio negalima imti.

Tačiau be kyšio atiduoti kažkaip irgi buvo nepadoru. Tad kas atsitiko miesto vadovams, kai pastatus ėmė atidavinėti už kelis šimtus litų? Juk neteigsiame, kad prieš kadencijos pabaigą miesto tėvų galvos suminkštėjo?

Šį istoriją gali paguosti nebent tuo, kad dešinieji politikai bene pirmą kartą savo, o ir naujausioje Lietuvos istorijoje jau negynė savo

idėjinių brolių. G. Vagnorius net pareiškė išmešias iš partijos tuos konservatorius, kurie bus gavę butus veltui.

Demokratiname pasaulyje taip įprasta, tačiau Lietuvoje už tai reikiaploti katučių: retas atvejais. Jei partijos ir jų lyderiai nuo pat pirmųjų nepriklausomybės dienų būtų nedviprasmiškai vertinę savo bendražygių ministrų, merų ir departamentų direktorių „išdaigas“, Lietuva gal ir nebūtų buvusi pasmerkta ilgiems korupcijos metams.

Tačiau net ir dešinieji į protą ateina tik dabar, po serijos pralaimėjimų ir vienos pergalės rinkimuose bei referendumuose, tad ką jau kalbėti apie nomenklatūros politikus ir valdininkus, net generalinį prokurorą, kuris, dar neapšilęs kojų, po savo sparneliu Generalinės prokuratūros tarnyboje jau priglaudžia pirmakursį sūnų.

Vis dėlto yra ir kita medalio pusė. Skandalas su Vilniaus senamiesčio dalybomis geriausiai įrodo, kad Lietuvos valstybė dar be galo turintga, o valdininkai dar valdo turtą, kuris seniai turėjo būti privatizuotas.

Žmogus yra tik žmogus, nesvarbu, kam jis meldžias: Kristui, K. Marxui ar F. von Hayekui. Kai meras, gaunantis vos kelis šimtus litų per mėnesį, turi galimybę valdyti (ir dalyti) šimtus milijonų litų vertės turtą, jis gali nesuklupti

diena, metus, parą metų, bet pagunda yra per daug didelė, kad jis nesukluptų ir paskutiniąją buvimo valdžioje dieną.

Konservatorių bei krikščionių demokratų šūkis dabar valdyti dorai, šiandien skamba gražiai, tačiau ar jis turi realų pagrindą? Kaip matome, per daug dar Lietuvos miestuose yra ką dalyti, o naujieji merai ir vicemerai per daug neturtingi, kad nebūtumė pasmerkti korupcijai.

Neliks valstybinių butų ir namų, įmonių, parduotuvių, šventais taps ir komunistai, ir antikomunistai. Valstybės valdžios pareiga būtų paspartinti privatizavimą (savaime suprantama, ne premjero ar mero potvarkiais), o ne stabdyti jį, kaip neseniai LDDP padarė su Kėdainių chemijos gamykla ar „Lietuvos“ viešbučiu.

Kita vertus, įstatymų leidėjai turėtų susirūpinti, kaip užkirsti kelią merų ir premjerų tarpvaldžio savivalei. Jei neklustu, dar 1991 metų pradžioje atsistatydinusi Vyriausybės vadovė atgaline data dalijo paskyras automobiliams. Vilniuje košė užvirė prieš rinkimus ir po jų.

Šalies politikoje dar ilgai bus pakeleivių, kurie į valdžią eina vienam kartui ir vienu tikslu - praturėti, todėl būtina apriboti galimybes tai daryti tuo metu, kai politikas jau žino, kad išeina visiems laikams.

L.R.

Premjeras teigia: gyvenimas vis gerėja

Artūras Račas

„Nusiimti juodus akinius“ abstrakčiai kritikuojantiems dabartinės vyriausybės politiką Seime pasiūlė Ministras Pirmininkas A. Sleževičius. Jis šalies parlamentarams pateikė informaciją apie Seimo priimtų įstatymų ir nutarimų vykdymą.

Daugiau negu pusvalandį savo pranešimą skaitęs Vyriausybės vadovas Seimo nariams vieną po kito vardijo preėjusiais metais priimtus įstatymus, komentavo, kaip sekėsi juos vykdyti, kiek biudžeto lėšų tam buvo skirta. A. Sleževičius ypač akcentavo darbo užmokesčio bei pensijų didėjimą. „Nuo 1993 metų vidutinis darbo užmokestis šalyje, palyginti su Latvija ir Estija, didėjo sparčiausiai“, - teigė Ministras Pirmininkas. Kita vertus, jis čia pat pripažino, kad „atsilikimas šioje srityje dar pastebimas“. (Beje, daugelis Seimo narių garsiai stebėjosi Ministro Pirmininko atskirai pateikta informacija, kurioje teigiama kad 1990-1994 metais darbo užmokestis padidėjo 131 kartą ir nurodoma, kad valstybiniame sektoriuje vidutinis

darbo užmokestis 1991 metų gruodžio mėnesį buvo 21,7 lito, o metais anksčiau - vos 3,35 lito. Tame pačiame dokumente pateikti duomenys tvirtina, kad sveikatos apsaugos, švietimo ir kultūros darbuotojai 1990 metų pabaigoje per mėnesį uždirbdavo mažiau negu 2 litus.)

Pasidžiaugė A. Sleževičius ir teigiamais pokyčiais socialinės apsaugos sferoje. Pasak jo, nuo šių metų pradžios 1,5-2 karto padidėjo socialinės pašalpos našlaičiams, nepasiturintiems šeimoms, auginančioms vaikus motinoms, invalidams (daugumos šių pašalpų dydis nesiekia 100 litų). Pradėtos mokėti kompensacijos žuvusiųjų 1991 metų sausio 11-13 dienomis vaikams. Seimo nariai taip pat buvo informuoti, kad, atsižvelgdama į demografinių problemų sudėtingumą, Vyriausybė jau pavedė „kompetentingoms mokslo ir kitoms institucijoms parengti šeimos politikos naujomis socialinėmis ekonominėmis sąlygomis koncepciją ir praktinių veiksmų kryptis aktualiausioms šeimų problemoms spręsti“.

„Praėjusiais metais toliau buvo ieškoma galimybių padidinti išmokamas gyventojams santaupų kompensacijų sumas“, - teigė A. Sleževičius. Kartu jis informavo, kad I ir II grupės invalidams bei vyresniems negu 70 metų asmenims kompensacija žadama išmokėti per 3 metus, pensininkams - per 5, o visiems kitiems - per 10 metų. Visa kompensacijos suma 1995 metais bus mokama tik išvykstant nuolat gyventi į užsienį arba indėlininkui mirus.

Lietuva kol kas negali nei grąžinti, nei kompensuoti viso okupacijos metu prarasto turto

A tsižvelgdama į tai, kad vis plačiau diskutuojama apie turto grąžinimą ir kompensacijas mūsų šalyje praradusiems turtą užsienio valstybių piliečiams, Užsienio reikalų ministerija pareiškė, kad Lietuva nepajėgi „grąžinti ar kompensuoti visą okupacijos metu prarastą turtą, kol jai pačiai nėra kompensuota už visus okupacinių režimų padarytus nusikaltimus“.

Nacių ir sovietų okupacijos metais iš daugelio Lietuvos piliečių buvo atimta nuosavybė, o atkūrusi nepriklausomybę, gerbdama pagrindines žmogaus teises ir laisves bei remdama teisinės valstybės principais, Lietuva ryžtingai ėmėsi atstatyti visų tautybių mūsų šalies piliečių teises į išlikusį nekilnojamąjį turtą, sakoma Užsienio reikalų ministerijos informacijos ir spaudos skyriaus perduotame pareiškime. Jame taip pat nurodoma, jog „tai buvo ir lieka sudėtingas uždavinys, susijęs su daugybės įvairių tautybių žmonių likimais ir interesais“.

Dėl to, kad Lietuva negali grąžinti ar kompensuoti minėto turto, „nebūtų nei teisinga, nei teisėta“ suversti visą atsakomybę valstybei, o kompensacijų našta - jos žmonėms, kurie ne dėl savo kaltės 1940 metais neteko laisvės ir pasiaukodami kuria demokratinę Lietuvą, sakoma pareiškime.

Mūsų valstybė dar kartą pabrėžia reikalaujanti iš tiesiogiai Lietuvos okupacijoje dalyvavusių valstybių kompensuoti žalą, padarytą šaliai ir jos piliečiams. Kai tokia kompensacija bus išmokėta, dalis jos galės būti skirta ir užsienio valstybių piliečiams, nukentėjusiems nuo okupacinių režimų Lietuvos teritorijoje, pažymima pareiškime. Jame nurodoma, kad Vyriausybė būtų dėkinga, jeigu visos valstybės ir bendruomenės, tarp jų ir pasaulio žydų bendruomenės, suteiktų paramą, kuri kompensuotų atsakingų už Lietuvos okupaciją ir aneksiją valstybių padarytą žalą.

Vyriausybė supranta skaudžią žydų tautos netektį, kurią ji patyrė Antrojo pasaulinio karo metais, o žydų genocidą savo pareiškimais pasmerkė Lietuvos Prezidentas bei Ministras Pirmininkas, pažymima pareiškime. Jame nurodoma, kad siekdama atkurti teisingumą, remdama Lietuvos įstatymais bei gera valia, Vyriausybė sprendžia ir ateityje konstruktyviai spręstis visus išlikusio turto grąžinimo mūsų šalies žydų visuomeninėms ir religinėms bendruomenėms klausimus bei „teiks joms visokeriopą paramą“.

Savo kalbos pabaigoje, demonstruodamas žurnale „The Economist“ išspausdintą ekonomikos augimo perspektyvų grafiką (jame Lietuva iš 26 valstybių užima 5 vietą), A. Sleževičius sakė: „Tai geriausias ir objektyviausias mūsų vykdomos ekonominės politikos įvertinimas.“

L.R.

TEVIŠKĖS AIDAI

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 9376 7355

Published by the Australian Lithuanian Catholic Federation

LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius Edvardas Sidlauskas. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$35. Kituose kraštuose \$40. Atskiras numeris \$1.00. Skelbimai už skilties vieną cm. - \$2.00. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taiso savo nuožiūra.

Retorika ir faktai

Rašo dr. Jonas Kunca

Paskutinių mėnesių įvykiai rodo, kad Vakarų demokratijos, kartu su JTO ir JAV, savo akcijos politiką yra pakeitusios į retoriką. Anksčiau silpnėsios valstybės reikalui esant užtardavo Vakarų didieji paskelbdami agresoriui sankcijas. Dabar viskas baigiasi apgailestavimais ir kitokia retorika, kuri nebaugina agresoriaus. Rusija užpuolė Cečėniją, išžudė šimtus tūkstančių civilių. Dėl agresijos iš Cečėnijos pabėgo virš 400.000 žmonių, kuriems Rusija atsisako padėti. Nieko nepadarė čia Klintono susitikimas su Jelcinu. Žudynės tęsiasi. Maskvai ne tik nebuvopaskelbtos sankcijos, bet net nesustabdyta milijardinė pagalba...

Turkija pasiuntė savo kariuomenę į nepriklausomą Iraką, kad ji ten sunaikintų kurdų kovotojus už nepriklausomybę. Tai dvigubas tarptautinės teisės laužymas. Ir šį kartą Turkijai nieko neatsitiko. Vakariečiai kiek paburnojo, tai ir viskas. Kinija savo nuožniara užėmė dalį Spratly salų, dėl kurių jau reikėjo tartis su filipinų valdžia. Niekas neprotestavo. Apie sankcijas vakariečiai visai neužsiminė.

Izraelio vyriausybė nutarė nusavinti Rytų Jeruzalę 53 ha arabų žemės, kad ten apgyvendinti žydus ir taip padaryti miestą mažiau

palestiniską. Palestiniečių skundą, reikalaujantį sustabdyti šią žemės nusavinimą, parėmė obsoliuti JTO Saugumo tarybos narių, bet JAV užvetavo...

Anksčiau, dar pereinamais metais, NATO vadai sakė, kad niekas neturės teisės nurodyti, ką ši organizacija gali priimti į savo tarpą. Tai buvo atsakymas Maskvos reksniam, kurie įspėjo nepriimti Rytų Europos valstybių, kuriose „tvarka“ norėtų palaikyti Rusija. Po pusmečio girdime kitokią NATO gaidą: planai įjungti Rytų Europos valstybes į savo tarpą bus sulėtinti dėl stiprios Maskvos opozicijos. Atseit, mus NATO priims, jei Rusija su tuo sutiks...

Pagal neofalias žinias, Maskvos įtakos sfera prasidėtų tuoj už rytinės suvienytos Vokietijos sienos. Atseit, Lenkija ir Pabaltijis liktų Maskvos įtakos zonoje. Kol kas tie arrogantiški Rusijos reikalavimai yra tik retorika. Bet, matydami Vakarų politinį ir moralinį bejėgiškumą rusai galėtų pereiti nuo retorikos į militarinę akciją, ypač jei ateinančių metų rinkimus laimėtų kairieji ir dešinieji.

Savo paskaitoje Vilniuje žinomas amerikiečių politologas Z. Brzezinskis mūsų politikam patarė nemontuoti siekio įstoti į NATO tik Rusijos grėsme nei kurstyti Rusijos fobiją. Normalūs santykiai mažoms valstybėms yra naudingiausi. Taip kalbėjo vienas iš aršiausių antikomunistų. Klausytojai, pagl „Lietuvos Rytą, turėjo progą palyginti Vakarų politologijos atstovo kalbą su po jo kalbėjusio V. Landsbergio pasisakymais. Pirmasis dėstė savo mintis aiškiai ir konkrečiai, antrasis abstrakčiai ir su „potekstėmis“. Rimtai politikai neužtenka retorikos. Reikia racionalumo ir vizijos.

Retorikos mėgėjas yra ne vien minėtas opozicijos vadas. Ją praktikuoja ir pozicijos atstovai. Tiek kartą A. Brazauskas pareiškė, kad mums reikia ne tiek žodžių (retorikos), kiek pozityvios akcijos, kad susitvarkyti su nusikalstamumu ir netvarka. Konkrečios akcijos iki šiol taip ir nesimato.

Lietuvos valstybė ir jos ūkio subjektai, gavę vyriausybės garantijas, yra sudarę sutarčių užsienio paskolom gauti daugiau kaip už 960 milijonus USD. Atseit Lietuvos skola jau siekia 1 milijardą

dolerių! 39,5% paskolų suvartotos kurui ir kitiem energetikos poreikiams, 26% - investicijų projektams realizuoti, 20% stabilizuoti valiutai, 9% žemės ūkiui. Taigi mūsų šalis yra gerokai prasiškolius ir privalo klausyti skoliniojo nurodymų ne vien ekonomijoje...

Negalim nepaminėti ir šiokių tokių atsiekimų labai nepalankiose sąlygose. Pagal Lietuvos statistikos departamentą, kovo mėnesį infliacija Lietuvoje buvo mažiausia Pabaltijy ir sudarė 1,4%. Estijoje tą patį mėnesį ji buvo 2,4% ir Latvijoje 2,6%. Tą patį kovo mėnesį Lietuva išsiuntė 30,4% produkcijos daugiau negu vasario mėnesį, Latvija 20,7% daugiau ir Estija 8,3% daugiau. Lietuva aplenkė savo kaimynus ir mažmeninę prekių apyvartą bei kitose srityse. Ar tai atsitiktinumas, ar pastovaus progreso ženklas, parodys ateinančių mėnesių statistika.

Jei kol kas yra sunkumų įstoti į NATO tiesiu keliu, tai galima padaryti įstojant į Vakarų Europos Uniją, kurią iš pradžių globos tap NATO. Vėliau bus suorganizuota bendra Europos gynyba. Sekantį mėnesį Cannes mieste (Prancūzijoje) bus Europos Unijos suvažiavimas, kuriame bus svarstomas Baltijos valstybių priėmimas į EU.

Žemės pardavimas užsieniečiams

Artūras Račas

Pasibaigė dvi dienas Seimo rūmuose trukęs seminaras, kurio metu užsienio ekspertai ir Lietuvos politikai diskutavo dėl Lietuvos Konstitucijos 47 straipsnio (draudžiančio parduoti žemę užsieniečiams) galimos pataisos.

Pirmąją konferencijos dieną daugiausia kalbėjo užsienio ekspertai. Jie informavo, kaip žemės pardavimo užsienio valstybių piliečiams problema yra sprendžiama kitose pasaulio valstybėse, kokiais būdais atskiros valstybės riboja žemės pardavimą užsieniečiams.

Antrąją konferencijos dieną, didžioji dauguma pranešėjų buvo Lietuvos atstovai - politikai, mokslininkai, įvairių suinteresuotų organizacijų nariai.

Kodėl parduoti reikia?

Seimo Agrarinio komiteto pirmininkas M. Pronckus teigė, kad nepaisant visų diskusijų, pagrindinė konferencijos tema - Konstitucijos 47 straipsnio pataisos. Jis priminė, jog Konstituciją siūloma taisyti taip, kad žemės ūkio paskirties žemė nuosavybės teise galėtų įsigyti juridiniai asmenys, kurie užsiima žemės ūkio veikla, o žemę po pastatais - Lietuvos ir užsienio juridiniai asmenys bei užsienio valstybių piliečiai. Sios pataisos, pasak jo, padėtų suaktyvinti žemės rinką, skatintų investicijas bei padėtų greičiau sukaupti lėšas, reikalingas atsiskaityti su žmonėmis, norinčiais gauti kompensacijas už žemę.

Atidėti pataisas, kol pasibaigs reforma, M. Pronckaus teigimu, negalima, nes reforma gali trukti labai ilgai. Be to, anot M. Pronckaus, ribojant žemės pardavimą, tuo pat metu ribojamos žemės savininkų teisės disponuoti jiems teisėtai priklausančia žeme.

Kodėl parduoti negalima?

„Diskusijos apie žemės pardavimą užsieniečiams yra kosmopolitinių jėgų ataka“, - teigė

Tautos pažangos partijos atstovas E. Klumbys. Jo teigimu, Lietuva jau antrą kartą verčiama skubiai priimti sprendimą šiuo klausimu, tik šį kartą vietoj ekonominių argumentų pasitelkiami politiniai, tai yra, integracija į Europos Sąjungą. „Tautos pažangos partija perspėja, kad įteisinus žemės pardavimą užsieniečiams, kils pavojus nacionaliniam saugumui - suaktyvės vokiečių invazija į Klaipėdos kraštą ir lenkų invazija į Vilniaus kraštą“, - sakė E. Klumbys. Kartu jis siūlė prisiminti, kad užsieniečiai - tai ne tik anglai, vokiečiai, prancūzai, bet ir rusai, baltarusiai, cečėnai ir uzbekai. Pastarieji, pasak E. Klumbio, savo problemas gali perkelti į Lietuvą.

Panašią poziciją konferencijoje išdėstė ir Lietuvos nacionalinės partijos „Jaunoji Lietuva“ atstovas L. Antanavičius, teigęs, jog žemę Lietuvoje pirktų ne verslininkai iš Vakarų, o rusų kolonistai ir Rusijos specialiosios tarnybos. Jo nuomone, parduoti žemę galima tik Lietuvos piliečiams ir lietuviams emigrantams.

Kokios pataisos logika?

„Logikos stokojančiu“ vadino siūlymą įteisinti žemės nuosavybės teisę užsieniečiams, kol ta žemė negrąžinta teisėtiems savininkams, Demokratų partijos atstovas R. Liakas. Jo teigimu, prieš parduodant žemę reikia ją teisėtai įgyti, o šiandien, pasak R. Liako, net Seimo nariai tikriausiai nežino, ant kieno žemės stovi Seimas. „Diskusija dėl žemės pardavimo užsieniečiams gali prasidėti tik baigus restitucijos procesą“, - akcentavo Demokratų partijos atstovas.

Centro sąjungos vardu kalbėjusi R. Melnikienė atkreipė susirinkusiųjų dėmesį į tai, kad diskutuojant dėl Konstitucijos keitimo į vieną vietą dažnai „suplakami“ du skirtingi dalykai - žemės pardavimas užsieniečiams ir juridiniams asmenims. „Man neteko matyti Konstitucinio Teismo

išaiškinimo, kad dabar galiojantis 47 Konstitucijos straipsnis tikrai draudžia žemės pardavimą juridiniams asmenims“, - sakė R. Melnikienė, kartu pažymėdama, kad valstybė, kuriai žemė nuosavybės teise gali priklausyti, yra juridinis asmuo.

Mažai parduodamos žemės?

„Diskutuoti verta tik apie žemės pardavimą juridiniams asmenims“, teigė Lietuvos turto vertintojų asociacijos prezidentas K. Kristinaitis. Tokį teiginį jis argumentavo tuo, kad Lietuvoje šiuo metu mažai yra žemės, kurią galima parduoti. Valstybė, K. Kristinaičio duomenimis, gali laisvai disponuoti tik 3,6 proc. visos žemės ūkio paskirties žemės, o privatus savininkai valdo vos 7,6 proc.

Kita vertus, K. Kristinaičio teigimu, įteisinus žemės pardavimą juridiniams asmenims, padidėtų vidinės investicijos, kapitalo apyvarta, suaktyvėtų žemės kaina, o valstybė į biudžetą galėtų gauti apie 3,5 milijardo litų (tokia, pasak K. Kristinaičio, yra šiuo metu valstybės nuomojamos žemės nominali kaina). Minėtos sumos, jo nuomone, visiškai pakaktų kompensacijoms už žemę, nes, dabartiniais skaičiavimais, kompensacijoms sumokėti reikia apie 470 milijonų litų.

Kokių tikslų siekiama?

Pasibaigus diskusijoms buvo surengta spaudos konferencija, kurioje dalyvavo pagrindiniai konferencijos organizatoriai JTO atstovas Lietuvoje. J. Lissneris ir Prezidento referentas R. Dužinskas, taip pat keletas konferencijoje dalyvavusių užsienio ekspertų.

R. Dužinskas žurnalistus informavo, kad jau gegužės 2 dieną Seime svarstyti Konstitucijos 47 straipsnio pataisa ir kad jau yra parengti net trys įstatymo, pagal kurį ta pataisa būtų įgyvendinama, projektai.

J. Lissneris akcentavo, kad JTO ne taip svarbu, ar Lietuva nuspręš parduoti žemę užsieniečiams, ar ne. Svarbiausia, jo nuomone, tai, kad

Lietuvos politikai žinotų visus galimus šios problemos sprendimo būdus. J. Lissnerio teigimu, diskutuojant apie žemės pardavimą užsieniečiams, dažniausiai kalbama apie tris tikslus: narystę Europos Sąjungoje, ekonominę pažangą ir būtinybę apsaugoti nuo spekuliacijos žeme bei kitų galimų blygybių.

Tačiau, pasak jo, dabar galiojantis 47 Konstitucijos straipsnis, padėdamas siekti pastarojo tikslo, sudaro tam tikrų kliūčių siekiant kitų minėtų tikslų. „LR“.

Ar valstybė gali parduoti ne savo žemę?

„Lietuvoje vagiama svetima žemė“, - taip Seimo Demokratų frakcijos spaudos konferencijoje Lietuvos žemės savininkų sąjungos pirmininko pavaduotojas Rimantas Liakas apibūdino vykdamosios valdžios ketinimus parduoti iš prieškarinio ūkininkų atimtą žemę.

Prieš sovietinę okupaciją, sakė jis, asmeninėje piliečių nuosavybėje buvo apie 5 milijonus hektarų žemės, o valstybei priklausė maždaug pusantro milijono hektarų. Sios nuosavybės tęstinumas pripažintas dabartiniuose Lietuvos įstatymuose. Todėl valstybė, pasak R. Liako, teisėtai valdo tik tai šiuos pusantro milijono hektarų. Tuo tarpu valdžia mano, kad visa žemė yra jos išimtinė nuosavybė, teigė prelegentas. Ji pati sprendžia, kam grąžinti žemę, o kam ją parduoti.

Jis atkreipė dėmesį ir į tai, kad miestų ir miestelių ribose esanti žemė apie 76 tūkstančius hektarų - taip pat neteisėtai parduodama arba išnuomojama. Ji priklauso prieškario metų savininkams, ir be jų sutikimo šia žeme negali būti disponuojama, sakė R. Liakas. Pasak jo, apie 800 tūkstančių hektarų prieškario savininkų žemės, esančios prie miestų ir miestelių bei

(Nukelta į 4-tą psl.)

A. † A. Prel. Paulius Jatulis

L. Tulaba

1995 balandžio 23/24 naktį užmigo Viešpatyje prel. Paulius Jatulis, Bad Woerishofene, Vokietijoje, kur nuo 1982 gyveno, eidamas J.E. vysk. A. Deksnio sekretoriaus pareigas. Laidojimo apeigos vyko Bad Woerishofen St. Ulrich parapijos bažnyčioje 27 balandžio. Apeigoms vadovavo vietinis klebonas, bet pagrindinis celebrantas buvo prel. P. Jatulio dabartinis Panevėžio vyskupas J. Preikšas. Jis atsitiktinai radosi Vokietijoje. Koncelebracijoje dalyvavo ir J.E. vysk. A. Deksnys drauge su 10 kunigų. Pamokslą pasakė kun. D. Valentis. Visa vyko vokiečių kalba. Atlikus apeigas bažnyčioje visi vyko į kapus. Kapų koplyčioje vietinis klebonas atliko laidojimo apeigas, kurios buvo užbaigtos prie kapo. Lietuvių pasauliečių dalyvavo mažai. Kunigų dauguma buvome lietuviai. Prie kapo nebuvo jokių kalbų. Žodžiu, palaidojimas buvo kuklus, bet orus. Lietuvių galėjo dalyvauti daugiau. Beveik stebėtina, kad iš Vasario 16 gimnazijos nesiteikė atvykti nė vienas atstovas. Prel. P. Jatulis juk buvo ne eilinė asmenybė, kurią Dievas davė Bažnyčiai ir mūsų tautai.

Prel. P. Jatulis gimė 1912 sausio 30 d. Vabalninke. Mokėsi Panevėžio gimnazijoje. 1927 metais įstojo į Kauno kunigų seminariją. Ją baigė 1934. Kunigu pašventintas tą pačią metų spalio 6 d. Tęsė mokslą Teologijos Filosofijos fakultete, dirbdamas parapijoje vikaro pareigose. 1936 metais gavo

PRELATAS PAULIUS JATULIS (čia su maža barzdele) ir Jo Ekscelencija Vyskupas ANTANAS DEKSNYS Bad Woerishofene Bavarijoje šių metų sausio mėnesį prie sniego apsnigtų medžių. Prelatas šią nuotrauką dar prieš mirtį atsiuntė savo draugui kun. dr. Pr. Daukniui jau su paskutiniu savo laišku...

teologijos licencijato laipsnį. 1939 metų rudenį atvyko aukštesnės studijoms į Romą. Du metus studijavo šv. Raštą Bibliiniame Institute. Gavo licencijato laipsnį. Įsisteigus šv. Kazimiero Kolegijai, įstojo į ją tęsti teologijos studijas Gregorianumo universitete. Kadangi Kolegijoje trūko vietos, buvo apgyvendintas Portugalijos Kolegijoje. 1948 metais baigė studijas. Gavo teologijos daktaro laipsnį. 1949 metais išvyko į Australiją. Apsigyveno Adelaidėje ir dvasiniai aptarnavo Pietų Australijoje apsigyvenusius lietuvių emigrantus. Iš Australijos buvo pakviestas vėl grįžti į Romą. Čia dirbo Vatikano radijo lietuviškoje redakcijoje. Nuo 1959 metų pradėjo dirbti Vatikano ir kituose archyvuose, rinkdamas istorinę medžiagą. Drauge su prof. P. Rabikausku paruošė du toms Lietuvos vyskupų pranešimų šv. Sostui. Išleido LKMA istorinę sekiją. Toliau buvo pakviestas

kard. Slipij talkinti renkant medžiagą leidiniui „Monumenta Ucrainae Historica“. Išleido 10 didelių tomų. Atsidedodamas kard. Slipij pasirinko, kad būtų pagerbtas monsinjoro titulu. Tai įvyko 1965 metais. 1969 spalio mėnesyje paskirtas Kolegijos vice- rektoriumi. Šias pareigas ėjo iki 1982 metų, kai persikėlė gyventi į Bad Woerishofeną ir tapo vysk. A. Deksnio sekretoriumi. Būdamas Kolegijos vice- rektoriumi, kai prof. Z. Ivinskis mirė, ėmėsi ruošti spaudai jo parašytą Lietuvos istoriją ir redaguoti spaudai Profesoriaus parašytus straipsnius bei studijas. LKMA išleido tris didelius toms. Atliko taigi milžinišką darbą: padarė didelį pasitarnavimą prof. Ivinskio atminčiai.

Gabus. Kruopštus. Atliko didelius darbus. Bet pasitarnavo kitiems. Būtų galėjęs duoti savo kūrybos ir savoje specialybėje: teologijoje, šv. Rašte, o taip pat istorijoje. Tačiau, ką atliko,

užsipelnė mokslo vyro aukšto rango titulą.

Keliolika metų turėjo sunkumų su sveikata. Nepavykusi operacija paliko skaudžius pėdsakus, kurie sudarė didelių sunkumų ir buvo viena iš mirties priežasčių. Be to, vargino dar cukrinė-diabetas liga. Buvo rimtas ligonis, bet savęs tokiu nelaikė, ir būdavo nepatenkintas, jei kas jam apie ligą bandė kalbėti, ar patarimus duoti. Tai neabejotinai nelengvino, bet sunkino pačią ligą.

Jį pažinau 1934/5 metais, kai buvau studentas Kaune. Jis atvažiuodavo motociklu iš parapijos studijų tikslu. Klausė fakultete specialų kursą diplomai ir licenciatui gauti. Į asmeniškumą tačiau santykius tada nesuėjome. Artimiau susipažinome ir suėjome į prietelystę tik Romoje ir Kolegijoje.

Prel. P. Jatulis, kiek aš jį pažinau, buvo savo žmogiškoje prigimtyje stipraus būdo asmenybė. Sunkiai buvo palenkiamas priimti kitų nuomonę. Užsispyrusiai laikėsi savosios. Respektavo tačiau kitų manančius. Buvo draugiškas ir sugyvenamas.

Buvo geras ir uolus kunigas. Savo kunigšką uolumą parodė pirmais metais po antro pasaulinio karo Italijoje teikdamas dvasinį aptarnavimą lietuviams kariams atsiradusiems įvairiose stovyklose. Gražiai paskui darbavosi tarp lietuvių išeivių Australijoje. Pietų Australijos lietuviai jį gražiai atsimena: o jis pats su entuziazmu prisimindavo Australiją.

Kaip bendrabarbis Kolegijos vadovybėje buvo ištikimas. Bet turėjau įspūdį, kad jam daugiau buvo prie širdies atsidavimas moksliniam-archyviniam darbui, o ne klierikų auklėjimui bei Kolegijos administracijai.

Archyvai, istorinės medžiagos rinkimas, jos redagavimas buvo jį, jei ne pavergęs, tai pilnai absorbavęs. Atliko didelį darbą, nors juo pasitarnavo ne savo, o kitų vardui iškelti. Įamžino tačiau ir savąjį vardą istorijos lapuose ir puslapiuose.

Baigė savo paskutinę gyvenimo dalį J.E. vysk. A. Deksnio sekretoriaus pareigose Bad Woerishofene. Manau, vienas kitam tam tikra prasme buvo ramtis. Bet gal daugiau Ekscelencija Deksnys buvo prelatui Pauliui, negu Paulius Ekscelencijai. Gyveno ir atsiskyrė broliškoje meilėje, kol vėl susijungs meilėje-dieviškoje-amžinybėje.

Tiesos spindėjimas

(Atkelta iš 1-mo psl.)

atsispindi antropologinėje asmens sąrangoje, arba kitais žodžiais tariant: kad Dievo plane pramatytas žmogaus likimas neprieštarauja žmogaus laisvei, kad ir žmogaus protas ir Dievo apreiškimas rodo į tuos pačius tikslus. Šios tiesos apie žmogų išraiška yra Dekalogas. Dievas davė įsakymus, Bažnyčia juos išpuoselėjo savo tradicijoje subrandintomis moralinėmis normomis. Tačiau dekalogas nėra vien religinių priesakų rinkinys; netikintis ar Dievo nepažįstantis žmogus, dekalogo reikalavimų būtinumą atseka pasaulio, žmogaus asmens ir visuomenės sąrangoje. Dėl to ir popiežiaus enciklika pavadinta „Veritatis Splendor“ - Tiesos spindėjimas. Jei žmogaus nesąlygoja dėl blogio atsiradę apribojimai, jei jo sąžinė gali objektyviai pasverti visas turimas galimybes, žmogus renkasi tą patį, ką siūlo Dekalogas. Kitaip sakant, tiesa spindi žmogaus tikrovėje.

Vatikane buvusiame kolokviume buvo nagrinėjami enciklikos „Veritatis Splendor“ filosofiniai aspektai, tai yra nebuvo kalbama apie jos magisterinį svorį, bet enciklikos turinys buvo nagrinėjamas visos šiolaiškinės diskusijos apie tiesą ir vertybes kontekste. Stai keletas temų, kuriomis buvo skaitomi pranešimai vykusiam tarptautiniam kolokviume: racionali etikos kilmė; mokslinio pažinimo statusas; laisvės ir tiesos santykis; gėrio kilmė. Lietuvių Radijo Tarnyba Vatikane

Kelį Jis parodys

Taida Miklovaitė
(New Zealand)

Ar toli nueisi
Nakties tamsoje?
Lyg miške paklydęs
Klaidžiosi rate.

Kojos klimps į purvą
Skęsi tu varge
Bet vis tiek dar eisi
Nakties tamsoje.

Kai jėgų neteksi
Skausmo bus per daug
Dievo vardą šauksi
Sirdimi visa.

Kelį Jis parodys
Meile ves tave
Pasitiks ramybė
Taiką nešina.

Nėra ko bijoti
Dievas juk šalia
To ko mes negalim
Gali Jo jėga.

Tiek daug džiaugsmo
Laukia tavo kelyje
Lyg žvaigždė spindėsi
Nakties tamsoje.

Ar valstybė gali parduoti ne savo žemę?

(Atkelta iš 3-čio psl.)

sukurtų naujų gyvenviečių, išdalyta 2-3 hektarų sklypais, įjungta į vadinamąsias žaliąsias zonas. Tai irgi, R. Liako nuomone, padaryta neteisėtai.

„Mes pareiškiame, kad po Žemės įstatymo įsigaliojimo 1994 metų liepos 1 dieną visi Lietuvos valdžios vykdomi valstybei nuosavybės teise priklausantys žemės pardavimo, išnuomojimo 99 metams ar suteikimo neterminuotai ja naudotis sandoriai laikytini neteisėtais ir ateityje turės būti pripažinti negaliojančiais“, - sakė R. Liakas.

ELTA

Senamiesčio dalybos: ar pusvelčiui parduoti namai bus gražinti savivaldybei?

Ovidijus Lukošius

„Lietuvos aidas“ rašė, kad buvusio sostinės mero Vytauto Jasulaičio pasirašytas potvarkiais už keletą šimtų ir keletą tūkstančių litų privatiems asmenims bei namų eksploatacijos ir statybos bendrijoms buvo parduoti butai ir pastatai Vilniuje, didesnę jų dalį Senamiestyje. Posėdžiavo naujoje mero Alio Vidūno sudaryta komisija, tirianti Senamiesčio dalybos teisėtumą.

Vilniaus savivaldybės valstybos narys ir komisijos pirmininkas Jurgis Razma „Lietuvos aidui“ sakė, kad V.Jasulaičio potvarkiais turėtų būti sustabdyti. „Ar neteisėti potvarkiai bus atšaukti, spres valdyba. Tačiau, kaip pavyko išsiaiškinti, didžiosios dalies neteisėtai parduotų butų ir namų savininkai jau įregistravo nuosavybę, todėl jei mes tuos potvarkius atšauksime, teismas suteiktą nuosavybę vis tiek įteisins. Žmonės teigs, jog jie niekuo dėti, kad savivaldybė jiems neteisėtai pardavė butus ir namus. Atgauti

Pastatas Vilniaus g.Nr.25 parduotas už 8137 Lt. R. Šuikos nuotr.

namus nėra vilties ir telieka galvoti apie ateitį, kad toliau namai būtų parduodami normaliai ir tvarkingai“, - sakė J.Razma.

Komisijos posėdyje dalyvavęs Robertas Martinkus, buvęs Vyriausybės aparato darbuotojas, rengęs Vyriausybės nutarimą Nr.740, kurį savo potvarkiais pažeidė V.Jasulaitis, teigė, kad „neteisėtai perduotų namų savininkai neabejotinai laimės teisme ir savivaldybė jiems turės už namus sumokėti tiek, kiek jie pareikalautų, o ne tiek, kiek jie už namus mokėjo savivaldybei“.

Tiesa, tarp neteisėtai namus įsigijusių žmonių yra ir savivaldybės darbuotojų. Todėl, sakė R.Martinkus, „pareigūnų, įsigijusių namus ir butus, sąrašai turi būti perduoti prokuratūrai, ji tirs, ar čia nėra korupcijos. Nustačius, kad jos esama, pareigūnai turėtų būti patraukti baudžiamojon atsakomybėn“. Savivaldybės Juridinio skyriaus vedėjas A.Gužauskas sakė, kad per trejus savivaldybės gyvavimo metus tik du valdininkai gavę butus. „Senoji valdyba, prieš pasitraukdama iš valdžios, padarė gražų gestą ir kai kuriems pareigūnams pardavė butus“, - sakė jis.

TRUMPAI

Kretingos pranciškonai

Suėjo penkeri metai, kai „prisikėlęs iš numirusiųjų“ vėl įprastą gyvenimą gyvena Kretingos pranciškonų vienuolynas, pamėgtas užsienio ir mūsų turistų. Pranciškonų bažnyčia ir vienuolynas Kretingoje buvo pastatyti XVII a. pirmoje pusėje. Iš senų laikų išlikęs legendinis pasakojimas apie požemiuose atrastus vienuolius, kuriuos užmūrijo švedai. Tačiau jau ne legenda, o žiuri realybė buvo laikas, kai sovietai panaikino vienuolyną, o šeimininkus ištrėmė į Sibirą, iš kurio jie negrįžo.

Siuo metu vienuolynas nuolat gyvena apie dešimt vienuolių. Ilgiau ar trumpiau čia apsisoja ir pranciškonai, atvykę iš JAV, Vokietijos, Italijos, kitų šalių.

Vienuolyne veikia labdaros vaistinė socialiai remtiniams parapijiečiams, o labdaros valgykla įkūrė jaunas pranciškonas Tėvas Antanas. Vienuolynas rūpinasi ir katalikiška mokykla-gimnazija, viena iš seniausių mokyklų šiose apylinkėse. Kretingos bažnyčioje vyksta Lietuvos bažnytinės muzikos šv. Cecilijos draugijos renginiai, sekmadienio šv.Mišiose dažnai galima išgirsti nuostabių grigališkąjį giedojimą.

Šventosios Uolos katalikų šventovė Minske sovietmečiu buvo paversta valstybine koncertų sale. Gudijos kultūros ministerija nuo 1993 m. leido joje aukoti rytines Mišias, bet ji nebuvo pakankamai apsaugota nuo išniekinimo vieksmų. Po protestų ir dvi savaites trukusio šventovės užėmimo kovo 22 d. koncertu salės administracija perleido katalikams atsakomybę už šventovės valdymą ir apsaugą.

„Amerikai reikia naujo katalikybės supratimo“, - pareiškė kun. Ričardas Mikutavičius, Sv.Mykolo Arkangelo (Igulos) šventovės rektorius, poetas, pakviestas vysk. P.Baltakio, pasiryžo per 40 dienų paruošti išeiviją priešvėlykiniam susitelkimui, numatęs aplankyti daugybę Amerikos miestų ir pasakyti apie 80 pamokslų.

Kaip matyt iš išeivijos spaudos, kun.R.Mikutavičius vadovavo Gavėnios rekolekcijoms keliose lietuvių parapijose ir pasižymėjo originaliais pamokslais.

klausėsi ir nesuprato. Ilgesys nėra visiems suprantamas.

Svečiai išsiskristė. Meckaitių name tylu, ramu, tik likę palūbėję cigarečių dėmai, palengva formuojasi į abstraktines figūras, kurios Meckaitiui stebint, įgauna realistinius kontūrus ir palengva susiformuoja į praktišką vicepirmininko veidą. Net išsižiojęs, stebi Meckaitis, kaip prasiveria vicepirmininko lūpos ir iš lūpų judesį išskaito: „L-i-e-t-u-v-i-q s-a-l-ė“. Čia vėl greit pasikeičia į beformius kontūrus, kurie jam kažką primena. Jis susikaupęs stebi tą, dar nevisai aiškų vaizdą. Dar vieną momentą ir jau... Bet Meckaitienė, įkišusi galvą pro duris šuktelėjo:

- Ko čia spoksai, žiūrėdamas į lubas, geriau eik indų šluostyti!

- Su savo indais visą vaizdą sugadinai. Tik dar vieną momentą ir visą vaizdą būčiau turėjęs. Atidarei duris ir viskas pišį į dūmus! (Bus daugiau)

Lietuviai Studentai negalėjo dingti be žinios

Ruošiamai knygai apie Lietuvius Studentų „Jūros“ Korporaciją, Nepriklausomoje Lietuvoje veikusią Vytauto Didžiojo Universitetą ir Vilniaus Universitetą vis dar stinga daug duomenų.

Trūksta žinių apie šiuos „Jūros“ korporantus:

Algirdą Adomaitį, Vincą Adomaitį, K.Bagdonavičių, Silvestrą Cybavičių, Aloyzą Daukantą, J.Deksnį, Vytautą Draugelį, Vandeliną Domanskį, Jurgį Falejevą, Leoną Gerdvilį, Vytautą Gerdvilį, Albiną Grišką, Juozą Gudavičių, Praną Ivicką, Alfredą Jankūną, Kostą Januševičių, Margerį Jesaitį, Petrą Jurskį, Juozą Kondrotą, Mykolą Koretką, Stepą

Krejerą, Zigmą Kuprėną, Vytautą Kurklinską, J.Lazauską, Visvaldą Masiulį, Vilių (Viliamą) Markelį, V.Markevičių, Kurtą Nyhofą, J.Petraškevičių, Algimantą Pilčilingį, Leonidą Pilecką, Juozą Poluikį, Joną Radzivoną, Jurgį Ramelį, Vytautą Rudminą, Ad.Sketerį, Osvaldą Sokoliką, Vladą Seštakauską, Ričardą Urbanavičių, Viktorą Urboną, Adolfą Vaidelį, Aleksandrą Viršilą, Vytautą Zelenį, Lauryną Zožą, Albertą Zygą.

Taip pat trūksta duomenų apie „Jūros“ korporantus: Ireną Balčiūnaitę, M.Bazėnaitę, Ireną Bučevičiūtę, Vincentiną Gucevičiūtę, Bronę Jacevičiūtę, Teofilę Jurkūnaitę, Danutę Kalėdaite, Reginą Jagminaitę, Dausienę, Stasę Leknickaitę,

Aldoną Lepšytę, Alfredą Lunytę, Genovaitę Nakutytę, G.Rubkutę, Olgą Skeršaitę, Aldoną Strazdaite, Aldoną Svedaite, Valę Ūdraite, Aldoną Ūsonytę, Eleną Vilnonytę-Anužienę, Tamarą Visockytę, Eleną Vilnonytę, Mikasę Zolynaitę.

Ką nors apie juos žinantieji malonėkite atsiųsti duomenų Algirdui Gustaičiui, 7946 West 4th Street, Los Angeles, CA 90048, USA. Reikia jų gimimo datos, vietovės, kur mokėsi, kodėl įstojo į „Jūros“ korp., ką prisimena iš tų laikų. Gyvenimas okupacijose ir po to. Labai reikia įvairių laikų korporantų nuotraukų, įrašant kas, kur, kada. Jei miręs (mirusi) - tai kur, kada, antkapio nuotrauka. Laukiama žinučių, rašinių spaudoje, iškarų, prisiminimų apie čia išvardintus ir neišvardintus „Jūros“ korporantus, korporantes. Visi talkinūsieji bus paminėti.

Meckaitis Australijoje

E. Sidlauskas

(Tęsinys iš „T.A.“ Nr. 19)

nutars išrinkti salės statybos komisiją. Išrinktoji komisija šauks posėdžius, posėdžius, paskui duos pranešimą ir tuo viskas baigsis. Mes darysim kitaip: pirma paruošim bendruomenę. Neper susirinkimus, ne per posėdžius, bet per spaudą. Per visą galinčią spaudą. Tik spauda turi jėgą, kuri išjudina žmonių mases. Tik spauda įkvepia idėjas, kurios verčia žmogų aukotis, o reikalui esant ir mirti. - Net paraudęs kalbėjo vicepirmininkas, bet Meckaitienė jį pertraukė:

- Teisybė, spauda prižadina žmones iš kasdienybės miego, bet šiuo atveju, pirma reikia užprenumeruoti visiems po laikraštį, paskui visus priversti jį skaityti. Ar jūs galvojat, ponas vicepirmininke, kad per vienus metus, mes spėsime visą tai padaryti? - Pasisukusi į jį, paklausė Meckaitienė.

- Stai kur aš suradau galvojančią ponitę, - juokdamasis prabilo vicepirmininkas, - dabar jau teks ir jums šio darbo dalis, bet pirma pasiklausykite. Vietoj kad užprenumeruoti visiems po laikraštį,

mes išleisim savo laikraštį, o kad visi jį skaitytų, pavardinsim jį tautiniais skambančiu vardu ir paštu visiems pasiųsim. Čia kaip tik aš ir norėjau jūsų paramos. Aišku, aš jį redaguosiu, bet jūs, ponai, galit išreikšti savo komplimentą - žinot kaip valdyti plunksną, parašysit vieną kitą rašynėlį moterims, ponas Meckaitis parašys vieną kitą patriotinį straipsnelį. Nieko nerašysim apie salės pirkimą, pirmame numeryje, bet antrame, tiesiai prie tikslo. Pamatysite, už metų turėsime lietuvių salę. Čia, vienas iš svečių, pakėlęs stiklinę sušuko:

- Už lietuvišką salę!

- Už lietuvišką salę! pakartojo visi.

suskambėjo stiklai, pakelti į viršų, išsikreipė lūpos, palietusios degtinę ir išsiveržė daina iš jaunų krūtinų:

„Kai saulute leisis, aš eisiu namo, Pas seną motulę saldžiai išmiegot. Pabodo man svetur, širdis nerimsta čia, Svajonių vakare, ten nuraminsiu ją...“

Veržėsi ilgesio daina pro langus, pro duris į nakties tamsumą, į gatvę, kur vėlyvas keleivis praeidamas

7. - Nesuprantu, - papurtęs galvą sumurmėjo Meckaitis ir sugrįžo atgal pas svečius į valgomąjį.

Išilinksminę svečiai garsiai kalbėjosi, o pamatę atėjusį Meckaitį, visi sužiūro į jį. Ponas vicepirmininkas rodydamas pirštu į jį, prabilo:

- Poną Meckaitį pažįstu seniai. Jis yra tikras patriotas lietuvis. Kas liečia bendruomenės darbą, jis niekuomet neatsisakys, visuomet, be priekaištų padarys. Tokių vyrų mums reikia. Turėdami jį valdyboje, įrodysim bendruomenei, kad šis valdybos vienetas bus vertas įamžinti savo pavardę į tremties istoriją. Kalbėjau su ponu pirmininku, gaila, kad čia jo nėra, mes su ponu pirmininku nutarėm per šiuos kadencijos metus, pastatyti lietuvišką salę. Tai didelis ir sunkus darbas, bet su pasiryžimu, su pasiaukojimo jausmu, tas įmanoma. Ką jūs ponas Meckaiti, galvojat apie tai?

- Tuo atveju, reikia sušaukti bendruomenės susirinkimą ir kaip bendruomenę nutars, taip darysim, - atsakė Meckaitis.

- Ką bendruomenė? Aišku, kad bendruomenė nutars. Visi balsuos, kad salės reikia. Taip pat balsavimu

Adelaidė

Krikštas. Net du krikštai. Retas ir malonus įvykis Adelaidėje mūsų šv. Kazimiero bažnyčioje.

Balandžio 22 d. pakrikštytas Tomas Michael Vitkūnas, Janinos Dundaitės ir Andriaus Vitkūnų antrasis sūnus. Krikšto tėvai - Petras Dunda ir Nada Dundaitė.

Balandžio 23 d. pakrikštytas Hugo Sebastian Stanford Howe, sūnus Ginos Liucijos Lazauskaitės ir Peter John Stanford Howe. Krikšto tėvai - Diana Lazauskaitė ir Gregory Allen Howe.

Sveikiname laimingus Tėvelius ir pakrikštytus kūdikius.

Metinė procesija skirta Marijos garbei buvo 7 d. gegužės, sekmadi. Šiais metais intencija - melskimės su Marija. Mes meldėmės procesijai skirtom intencijom ir už mūsų tėvynę Lietuvą vis dar išgyvenančią baisią grėsmę iš rytų.

Šįmet ypatingai sklandžiai buvo pravesta procesija: Rožinio malda, Marijos litanija, giesmės. Organizavo Morphet Vale parapija.

Mūsų būrelį vedė kun. klebonas. Parapijos vėliava: Aušros Vartų Marija, šv. Kazimieras, kun. Petraičio atnaujinta, skyrėsi iš kitų savo meniškumu. Vėliavą nešė A. Kubilius, iš šonų kaspinus laikė tautiniais rūbais pasipuošusios parapijietės. Tik gaila, mūsų būrelis buvo visai mažutis, tik apie 30 lietuvių. Oras buvopoikus, ilga, ilga procesija, lyg spalvinga juosta atvingiavo prie paruošto Altoriaus, Marijos statula užbaigė procesiją. Eidami kalbėjome Rožinį, tarpe paslapčių giedojome giesmes.

Pamokslą sakė kun. Father Dean Marin. Įvairių tautybių atstovai savo kalba patiekė prašymus Viešpačiui Dievui. Šįmet mes nebuvoime jų tarpe. Arkivysk. Faulkner atliko Švč. Sakramentų Palaiminimo apeigas.

Mūsų maldos sklido į mėlyną erdvę - arčiau Marijos, buvo sielai atgaiva, pakilimas, bet vis įsipina rūpestis - kur mes lietuviai? Kad visi susirinktume, kokia galinga būtų mūsų malda, o jos taip reikia mūsų Tėvynei.

Motinos Diena buvo švenčiama 14 d. gegužės sekmadi. Šv. Kazimiero bažnyčioje prieš 11 val. šv. Mišias Liet. Kat. Moterų Džos kalbamą Rožinio dalį už gyvas ir mirusias motinas Lietuvoje ir išeivijoje pravedė R. Kubilienė. 9-tos ir 11val šv. Mišias aukėjo kun. Klebonas, per pamokslą nuosirdžiai sveikino motinas ir moteris, kurios savo darbais atlieka motinos pareigas. 11 val. Mišiose skaitymus sklandžiai skaitė stud. Aldona Pretty ir padalino motinoms skirtus baltus žiedelius. Auką atnešė A. Visockienė su sūnum Dovydu. Giedėjo šv. Kazimiero bažnyt. choras, vad. N. Masiulytei-Stapleton. Visi nuosirdžiai prašymu giedojome Švč. Mergelės Marijos litanią, Sveika Marija.

Po pietų Parapijos salėje ir Lietuvių namuose, 1.30 val. Lietuvių namuose vyko Moterų sekcijos tradicinis Motinos Dienos minėjimas, programą paruošė

Adelaidės Lietuvių Mokykla.

Mokyklos vedėjai Rūtai Sankauskienei vadovaujant, 14 mokinių išpildė gražią nuosirdžią programą Mamytei. Pravedė Audra Verbylaitė.

Zodį tarė Apy. vald. pirm. J. Vaboliene: tylos minute pagerbėme mirusias motinas, savo žodyje greta pastatė mūsų motinas ir tėvynę Lietuvą, linkėjo kad kiekviena diena būtų motinos diena.

Moterų sekcijos pirm. M. Stačiūnienė paminėjo Sibire kentėjusią ir sugrįžusią iš Sibiro motiną. Linkėjo - Aukščiausias tesaugo motinas.

Klebonas kun. J. Petraitis sveikino visas motinas ir tas moteris, kurios neturėjo laimės būti motinomis, bet savo širdies gerumu, meile, darbais yra motinos.

Mokyklos vedėja R. Sankauskienė pranešė, kad turime liūdną žinią - muzikos mokytojo Algio Laurinaičio Tėvelis mirė Sydnejuje ir juodu su žmona, irgi mokytoja, išvažiavo į laidotuves. Kelios šeimos su mokinukais išvažiavusios, tai ne visi mokinukai čia susirinko, bet visvien pasveikins mylimas mamytės daina, eilėrašciais, muzika ir šoku. Ji pati pravedė visą programą.

Visi vaikučiai gražiai padainavo 2 daineles, išlaikydami ritmą, aiškiai, teisingai ištardami dainelių žodžius.

Eilėraščius sakė pagal amžių: pirmiausiai trys mažučukai, I-ma klasė, II-ra, III-čia ir vyresnioji klasė. Malonu klausyti mažučius ir vyresniusius ir pajusti kaip jie stengiasi ištarti lietuvišką žodį, kaip kurie jau visai sklandžiai pasako. Leonavičių jaunimėlis - trio: smuikas, altas ir violončėlė nuostabiai gražiai išpildė Vivaldi koncertą.

Mokyklos Vedėja iškviėtė į sceną baigusius mokyklą: Colleen Leonavičiūtė, Viktorą Dryžą ir Dovydą Visockį juos pristatė ir įteikė pažymėjimus, o jie - kiekvienas paskaitė savo atsisveikinimo ir padėkos žodį. Ypatingai gražus žodis buvo Colleen Leonavičiūtės. Mok. Vedėja linkėjo jiems gražios ateities Lietuvių Bendruomenėje ir pakvietė į sceną mokytojas: Emiliją Dryžienę ir Aukšę Visockienę, padėjo už darbą mokykloje, įteikė dovanėles, baigus vaikams mokyklą ir jos pasitraukia iš mokytojų.

Užbaigai vaikučiai pašoko 4 šokius. Įdomu, kai šoka visai mažutėliai ir daug didesni, kaip jie vieni kitus globoja. Paskutinį šokį „Marceliukė“ šoko vyresnieji. Tai jau būsimieji mūsų tautinių šokių šokėjai.

M. Stačiūnienė tarė užbaigos žodį. Dėkojo už gražų pasirodymą ir kvietė būti gerais lietuviais. Įteikė Moterų sekcijos dovanėles Vedėjai ir mokiniams.

Ziūrovų buvo pilna salė. Mokykla pakvietė visus pasilikti kavutei.

Adelaidės Lietuvių Mokyklai linkime sėkmės ir išstvermės, mokiniams - pamilti savo mokyklą ir lietuvišką žodį.

S.P.

A. † A. Jonas Stankevičius 1921.9.16 - 1995.5.10

Jonas savo jaunystę praleido Kalnėnų kaime, maždaug pusantro kilometro nuo Mažeikių. Lankė Mažeikių gimnaziją ir svajojo įstoti į karo mokyklą. Ta jo svajonė negalėjo išsipildyti, nes 1941 metais baigus gimnaziją Lietuva jau buvo okupanto rankose. Teko ieškoti darbų atatinančių pasikeitusioms aplinkybėms. Jonas pradėjo tarnybą Mokesčių Inspektorate. 1942 metais vedė Aldoną. Už metų susilaukė sūnaus Jono. Vėliau tęsė darbą Lietuvos Banke ir, prieš pat rusams antrą kartą užimant Lietuvą, mokytojavo Žemaitijoje, netoli Skuodo.

Antrą kart artėjant rusams, Stankevičių šeima, kaip ir daugelis kitų lietuvių, turėjo apleisti savo gimtąją žemę. Vokietijoje gimė antrasis sūnus Irenėjus. Laimė Jono šeimą lydėjo karo metu. Visi sveiki sulaukė karo galo. Susidarius palankioms aplinkybėms, Jonas įstojo į Heidelbergo Universiteto ekonomijos fakultetą. Baigęs studijas mokytovo Kasselio stovykloje ir ruošėsi emigracijai į Australiją. Čia Stankevičių šeima įsikūrė Vakarų sostinėje - Perth. Kaip ir visiems ateiviams, taip ir Jonui su Aldona įsikūrimo sąlygos

nebuvo lengvos. Visus sunkumus nugalėję vėliau persikėlė į Melbourną ir įsigijo laikraščio agentūrą.

Išėjus į pensiją, Dievas dar leido dvylika metų Jonui džiaugtis įdomiu ir kūrybingu gyvenimu, kol pagaliau Jis pašaukė Joną pas save. Jonas užmerkė akis trečią valandą iš ryto. Jį palydėjo į amžinybę jo šeima.

Ilsėkis ramybėje.

A.K.

Ir vėl naujas kapas...

A.†A. Stanislava Eidimaitė-Pankevičienė

Po ilgos, sunkios ir vargingos ligos, š.m. gegužės mėn. 11 d. su šiuo pasauliu atsiskyrė gyd. Stanislava Eidimaitė-Pankevičienė. Ji gimė 1902 birželio 5 d. Darbėnuose, Telsių apskr. Žemaitijoje, baigė 1932 m. Kauno Medicinos Fakultetą, odontologijos skyrių su geriausiais pažymiais (su pagyrimu). Studijuojant buvo aktyvi Neo-Lithuania studentų tautininkų korporacijos Filiae-Lithuania narė, baigusi studijas dirbo Kaune, Sakiuose, Vilkaviškyje, vėliau ištekojo už Kapitono J. Pečiukaičio, kuris, komunistams okupavus Lietuvą, buvo suimtas ir ištremtas į Sibirą, jo likimas nežinomas.

Artėjant frontui gyd. S. Pečiukaitienė 1944 m. kartu su savo sesute ir švogeriu dr. I. Kaunu arkliais pervažiavo Vokietijos sieną, gyveno Zalcburge, Insbruke, Freiburge, beveik visur stengėsi

dirbti savo profesijoje.

Prasidėjus emigracijai, 1949 m. gyd. S. Pečiukaitienė atvyksta su savo giminėmis Australijon, kontraktą atlieka dirbdama virėja įvairiuose viešbučiuose, apsigyvena nuolatinei Melburne, o 1957 m. išteka už Stasio Pankevičiaus, bet deja, neilgam, nes jis, po dviejų metų vedybų, staiga mirė nuo širdies priepuolio 1959.109. Gyvenimo antrą kartą perbloktą, ji būdama stipraus charakterio, nepasidavė likimui, domėjosi visuomenine veikla, ypatingai Lietuvos, skaitė mokslinę literatūrą, mėgo klasinę muziką, lankė simfoninius koncertus, operas, atrodo gyvenimu buvo patenkinta, bet deja vėl neilgai, nes viešėdama pas savo sesutę R. Kauniene, staiga naktį apsirgo, buvo nuvežta į Box Hill ligoninę, kur daktarai konstatavo kairios kūno pusės paralyžį. Praslinkus kelioms savaitėms buvo patalpinta į St. John of Kranstadt senelių namus (nursing home) Dandenonge, kur turėjo nuolatinę daktarų priežiūrą. Tokioje padėtyje gyd. S. Pankevičienė vargo beveik 3 metus, paskutiniomis dienomis jos jėgos ir sveikata labai pablogėjo, gavo širdies priepilį, daktarai jau jokios vilties ir pagalbos, tokiu atveju, neturėjo, ji po truputį, net ir su maža šypsena, amžinai užmigo...

Rožinį ir gegulingas šv. Mišias bei laidotuvių apeigas atlaikė kun. dr. P. Dauknyš, palaidota Fawknere kapinėse, apsupta giminii, draugų bei pažįstamų, ilsėkis ramybėje.

R.S.

Pavasarinė talka

Vilniuje. Tėvynės Sąjunga pakvietė į pavasarinę savivaldybių talką. Vilniaus miesto mero potvarkiu balandžio 29-oji buvo paskelbta švaros ir tvarkos dienas sostinės. Talkose dalyvavo apie 9

tūkstančius žmonių.

Latvija išsiuntė iš šalies į NVS daugumą (149 afganistaniečių ir kurdų grupę) nelegalių imigrantų, kurie gruodžio mėnesį buvo sulaukyti mėginant nelegaliai išvykti į Švediją per Baltijos valstybes.

IS MŪSŲ PARAPIJŲ

Melbournas

Birželio mėnesį Bažnyčia kviečia katalikus kasdien daugiau pasimelsti Švenčiausiajai Jėzaus Sirdžiai. Lietuvoje bažnyčiose laikomos birželinės pamaldos, negalintys dalyvauti meldžiasi namuose kartu su visa šeima.

Gyvojo Rožančiaus Brolija birželio mėnesį meldžiasi, kad visos krikščionių Bažnyčios susijungtų po vienu tikru Ganytoju.

Latrobe Valley, Sale ir apylinkių lietuviai baisyuosius birželio trėmimus minės birželio 10 d. šeštadienį, pradės šv. Mišiomis 12 val. Servacijaus ir Alvinos Sabrinskų sodyboje Tombo St, Moe. Kartu su kunigu atvyks ir iškalbingas paskaitininkas. Kviečiami visi apylinkių lietuviai!

Stanislavą Pankevičienę laidojant, už jos sielą šv. Mišioms aukoj: O. Alek, J. Balbata, A. Bielkevičienė, P.B. Cesonis, J. Grigaitienė, I. Jokubauskienė, T.J. Jurgelaitis, Ant. Kalvaitienė, J. Keblys, V. Kuncaitis, R. Lipšienė, E.Z. Mackevičiai, P. Mažylis, E.V. Pankevičiai, E.B. Pankevičius, L. Petrusėvičienė, P. Petraitienė, A.E. Surnai, R.D. Ragauskai, R. Semetas, I. Tamošaitienė, Urbonavičius, A. Vaičiulis, N.G. Zemačiai, D.G. Zemkalniai.

Marija Medešienė serga, bet dar gali apsitvarkyti viena būdama Essendone, jai suteikti šv. Sakramentai.

Janina Raštutis sunkiai serga, dabar guli Caritas Christi ligoninėje, jai anksčiau suteikti visi Ligonų Sakramentai, o gegužės 21 d. aplankius buvo labai silpna, tai suteiktas tik Palaiminimas.

Stasys Eimutis gavo žinią iš Lietuvos, kad gegužės 28 d.

Trakuose mirė jo brolis Vladas Eimutis, daug iškentėjęs bolševikmečiu ir ligoje. Už jo vėlė šv. Mišios aukotos pas mus gegužės 27 d.

Bronę Simkienę Geelonge laidojant gegužės 20 d. šeštadienį už jos vėlė šv. Mišioms aukoj: F.M. Andriukoniai, A. Janciausienė, L. Koszela, A. Volodkienė, Ant.A. Zvirbliai. Laidotuvių šv. Mišias aukoj kun. Pr. Dauknys. Bažnyčioje pamaldas suorganizavo ir Liturginius skaitymus atliko Maršalka bažnyčios Juozas Gailius. Atsisveikinimo žodį tarė ALB Apylinkės valdybos vardu Stasė Lipsienė ir Geelongo Lietuvių Sąjungos Klubo pirm. Juozas Gailius. Dalyvavo apie 50 žmonių, visi sutartinai giedojo, didžioji dauguma priėmė šv. Komuniją už Vėlonės sielą.

Parapijos taryba posėdžiavo gegužės 21 d. Parapijos Namuose Kensingtone, kurią sudaro: kun. Pr. Dauknys, Juozas Keblys, Antanas Jankevičius, Zigmas Augaitis ir naujai pakviesti Tarybą Valentinas Čižauskas ir Benediktas Beržanskas. Aptarė daug reikalų dėl mūsų Parapijos gyvavimo.

Melbourne baisyuosius birželio trėmimus minėsime birželio 18 d. pradėdami iškilmingomis šv. Mišiomis Švč. Marijos Jūrų Žvaigždės bažnyčioje 11 val. Visos organizacijos dalyvauja su Vėliavomis, o Parapijos choras, vadovaujamas Petro Morkūno, ruošia įspūdingas, gražias pritaikytas giesmes. Po pamaldų minėjimą ruošia Lietuvių Namuose koncertų salėje Lietuvių Veteranų Sąjungos Ramovė, kuriai vadovauja energingas pirmininkas Vladas Bosikis.

L.R.Konsulatų informacija

Lietuvos Respublikos konsulatuose Australijoje vis dar yra gaunami pasiteiravimai dėl vizų reikalingumo vykstantiems į Lietuvą. Dar kartą pranešame, kad pagal vienašališką Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimą Nr.909, įsigaliojusį 1994 m. spalio 6 d., Australijos (ir Amerikos) piliečiams, vykstantiems į Lietuvos Respubliką ir būnantiems joje iki 90 dienų per metus ar vykstantiems per ją tranzitu, vizų režimas yra panaikintas. Tačiau norime atkreipti dėmesį į 90 dienų buvimo apribojimą. Yra pasitaikę atvejų, kad ten nuvykę asmenys, kurie nori ilgiau pasilikti, susiduria su teisėtarkos pareigūnais ir jiems yra atimami pasai kaip asmenims be vizos. Pagal aukščiau minėtą nutarimą taip pat ir lietuvių kilmės asmenys su australiškais pasais yra traktuojami kaip užsieniečiai ir po 90 dienų yra laikomi nelegaliais imigrantais. Todėl, norintieji ilgiau Lietuvoje apsistoti, turi gauti specialią vizą. Specialioji visa yra išduodama L.R. konsulatuose (su Užsienio Reikalų Ministerijos leidimu) ir ji galioja visą darbo ar mokymosi laiką Lietuvoje, bet ne ilgiau, kaip 2 metus. Norintieji gauti tokią vizą turės pateikti prašymą ir vieną foto nuotrauką, galiojantį užsienio piliečio pasą ar jį

atitinkantį kelionės dokumentą. Kviečianti dirbti ar mokytis įstaiga turės pateikti tą liudijantį dokumentą (pažymą apie priėmimą arba mokymąsi joje, darbdavio kvietimą, darbo sutartį), taip pat įmonės, įstaigos ar organizacijos registracijos dokumentus. Už specialios vizos išdavimą reikės mokėti konsulinį ar žyminį mokestį.

Neribotą laiką pasilikti Lietuvoje turi teisę tik tie turėdami Lietuvos pilietybę. Ta pačia proga primename, kad lietuviai, kurie dėl įvairių priežasčių abejoja ar vengia atstatyti Lietuvos pilietybę įsigydami lietuvišką pasą, gali įsigyti „teisės į Lietuvos Respublikos pilietybę išsaugojimo pažymėjimą“. Asmenys, turintieji teisę į L.R. pilietybės išsaugojimo pažymėjimą, gali su savo šeimos nariais atvykti į Lietuvos Respubliką be vizų ir gyventi Lietuvoje, netaikant jiems Imigracijos įstatymo reikalavimų iš jos išvykti. L.R. konsulai turi visas instrukcijas ir prašymų formas dėl šio pažymėjimo įsigijimo. Tai yra naudingas dokumentas ne vien kelionei į Lietuvą, bet ir dokumentas, įrodantis buvusią tėvų pilietybę bei giminės „šaknis“ ateinančioms kartoms.

Tikimasi, kad netolimoje ateityje bus priimtas dvigubos pilietybės įstatymas Australijoje, kadangi jau dabar čia turime apie tris milijonus gyventojų, turinčių dvigubą pilietybę. Tuomet nebus abejonių dėl Lietuvos pilietybės atstatymo.

Kęstutis Lynikas,

Garbės konsulas Melbourne

A. † A. Bronė Simkienė

Nežinau nei dienos, nei valandos, kada būsi pašauktas į Amžinybę. Taip atsitiko ir mūsų Bronėi Geelonge gegužės 18 d. Norėjo truputį pailsėti ir užmigo amžinai.

Bronės gyvenimas prasidėjo 1914 m. liepos 22 d. Daujuočių kaime, Svėdasų valsčiuje, Rokiškio apskrityje. Augo ūkininko šeimoje, kurią sudarė dvi seserys ir trys broliai. Bronėi Braknytei viskas klostėsi gerai iki karo be skausmų. Vokiečiams okupavus Lietuvą, 1944 m. sesutės buvo suimtos ir išvežtos į Vokietiją darbams. Bronė turėjo palikti savo dukrelę Aldoną vos tik dviejų metų amžiaus. Naciams vaikų nereikėjo, tik pigios darbo jėgos. Šiuo metu jos dukrelė Aldona randasi Londone ir prieš kiek laiko buvo aplankiusi savo motiną Geelonge.

Po karo Bronė gyveno Vokietijoje Greveno lietuvių stovykloje ir sukūrė antrą šeimą, ištėkėjusi už Vinco Simkaus. Gediminas jiems gimė 1947.6.31 ir mes gerai prisimenam jo laidotuves Geelonge. Simkai dar sulaukė du

sūnus: Algį ir Vincą. Simkai atvykę į Australiją apsigyveno Albury NSW. Vaikam suaugus, visa šeima persikėlė gyventi į Geelongą. Čia jos vyras Vincas Simkus mirė Geelonge 1978 m. kovo 12 d. ir palaidotas Eastern kapinėse, kur dabar ir jo žmona Bronė palaidota. Teilsisi Viešpaties Ramybėje.

Juozas Gailius

Australijos Lietuvių dėmesiui

Australijoje gyvenantis Vytautas Mačys, P.O. Box 539, Pascoe Vale, 3044 yra įgaliojotas atstovauti Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungai visais reikalais.

LPKTS pirmininkas A.Lukša
1995 04 03

Padėka

Visiems prieteliams prisiminusiems mūsų brangų Vyją ir Tėvą

A. † A. Albertą Balsį

dalyvavusiems gedulingose apeigose ir palydėjusiems jį į amžino poilsio vietą Centennial Park kapinėse bei pareiškusiems užuojautą ir parėmusiems mus sunkiose valandose, tariame nuoširdų, lietuvišką acitū.

Marija Balsienė ir šeima

Melbourn Lietuvių Bibliotekoje

Gauti leidiniai:

Mons. Juozapo Antanavičiaus ir Romualdos Gasparaitytės „Kunigas Alfonsas Lipniūnas“, knyga skiriama kunigo Alfonso Lipniūno 90-osioms gimimo ir 50-osioms mirties metinėms, Vilnius 1995. Perdavė G.Statkuviene.

„Vilnius“, Lithuanian Literature Culture History, '94 Autumn/1, Magazine of Lithuanian Writers Union. Editor- Antanas Danielius, Editor-in-Chief - Evaldas

Matviekas, Executive editor - Romualdas Mačiulis, Cover by Dainius Paškevičius, Labdarų 3, 2600 Vilnius, Lithuania.

„Alijansas“, žurnalas verslo žmonėms, 1994/7,8,9,10,11,12, 1995/2. Vyr. redaktorius Antanas Mačiūnas, Juozapavičiaus 11, Vilnius 2600. Perdavė Lietuvos Respublikos Garbės Konsulas K.J.Lynikas.

Nuoširdus acitū!

J.Mikštas, Bibliotekos vedėjas

Aukos Australijos Lietuvių Fondui

\$50 V.Stagis (1470) Lietuvoje mirusio brolio A.A. Alfonso Stabingio atminimui.

\$20 J.Manikauskas (400), A.A. Vlado Dumčiaus atminimui.

Nuoširdus acitū už aukas.

Vincas Ališauskas, AL Fondo
įždininkas

Advokatai ir Notaras

Klauskite, ir Andrius Zilinskas konsultuos jus lietuviškai:

- * sprendžiant palikimo klausimus per patikėtinį,
- * tvarkant vėlonio turą,
- * perkant ir parduodant nekilnojamą turą,
- * sprendžiant bet kokius komercijos ir biznio reikalus,
- * investuojant pinigus,
- * bylinėjantis.

Andrius Zilinskas - Advokatas - tel. 819 5515
Lukaitis Partners, 123 Church Street, Hawthorn, 3122

Kybartai - senas Lietuvos valstybės pasienio miestas

Zydrūnas Damauskas

Vilkaviškio muitinės Kybartų postas pernai valstybei davė 11 mln. 888 tūkst. litų. Šiais metais jau surinkta 5 mln. 690 tūkst. litų. Nuo 1994 metų pradžios muitinės darbuotojai sulaikė 19 asmenų, bandžiusių gabenti narkotikus. Konfiskuota 16,3 kilogramo marihuanos, 40 kilogramų maltų agnų. Vienas asmuo į Lietuvą bandė įvežti 6640 vienietį stipriai veikiančių vaistų. Pernai buvo konfiskuoti 4 automobiliai.

Pasak Vilkaviškio muitinės viršininko R. Gražulio, vis dažniau į Lietuvą bandoma gabenti automobilius, kurių dokumentai suklustoti. Narkotikai, anot jo, daugiausia gabunami traukiniais.

Kybartų posto viršininkas A. Sinkevičius pasakojo, kad per parą postą pervažiuoja apie 300 automobilių, pereina iki 800 žmonių.

Daugiausia automobilių pervažiuoja savaitės pradžioje, kad savaitgalį juos galima būtų parduoti Kauno bei Marijampolės turguose. Šiuo metu sulaikyti trys automobiliai su suklustotais dokumentais. Anot jo, kartais prie posto susidaro 300 metrų eilės.

A. Sinkevičius prisiminė, kad vario karštiligės metu spalvotuosius metalus lietuviai masiškai gabendavo iš Rusijos Kaliningrado srities. Ir seni, ir jauni krepšiais tempdavo varį visais leistiniais ir neleistiniais būdais. Prieš penkerius metus lietuvių karvės ganydavosi Kaliningrado srityje. Visai neseniai baigėsi kybartiečių kelionės su savo automobiliais į kaimyninę šalį pirkti benzino, nes rusai pakėlė benzino kainas.

Vilkaviškio rajono Kybartų miesto gyventojai prieš porą metų gavo „krepšininukų“ vardą: mat iš Kaliningrado srities aerodromų, gamyklų ir kolūkių traukiniais vežė

ar nešė per pasienį tempė krepšius su variu. Sako, daug kas taip ir namus pasistatė, ir nuo nedarbo išsigelbėjo.

Kybartų, kuriuose gyvena 7 tūkst. žmonių, seniūnijoje, oficialių bedarbių yra 450, tačiau darbo biržos pareigūnai teigia, kad neoficialių bedarbių yra dvigubai daugiau. Daugiausia žmonių darbo biržą kreipiasi iš akcinės bendrovės „Vibrantas“ bei žemės ūkio bendrovių. Netrukus darbo neturinčių žmonių skaičius turėtų sumažėti, nes mieste prasidės viešieji darbai.

Pasak Kybartų merės (netrukus mieste bus tik seniūnija) Aleksandros Rakauskienės, anksčiau mieste klestėjusi pramonė dabar merdi. Ji sakė, jog dabartinėmis ekonomikos, sąlygomis apie miesto ateitį kalbėti sunku.

Dėl vargano biudžeto miesto valdžia pernai iš į Kaliningrado sritį per Kybartus važiuojančių krovininių automobilių vairuotojų rinko 13 litų, o lengvųjų automobilių vairuotojų - 6 litų mokesčius. A. Rakauskienė teigė, jog netekę darbo miesto gyventojai prekiauja turguje iš Lenkijos atvežtomis prekėmis.

Kybartuose veikia trijų bankų filialai - Lietuvos taupomojo banko, Žemės ūkio banko ir „Litimpeks banko“. Pradėti statyti nauji pasienio posto pastatai, 2 kryptį po 5 eismo juostas muitinės plentas. Žinomas verslininkas V. Jašinskas baigia įrengti privačią degalinę.

Miesto merė sakė, jog Kybartuose yra čigonų taboras, įsikūręs smėlio karjere, avariniuose namuose. Anot jos, prieš kelerius metus čigonai buvo įdarbinti kaimų statybininkais, bet po pirmojo atlyginimo darbe nebepasirodė. Taip dabar ir verčiasi „nežinia kuo“.

„L.R.“

Lietuvos muitinė Kybartuose.

K. Linkevičiaus nuotr.

Valdininkų korupcija palengvina nusikaltėliams

Egipto sostinėje Kaire įvyko Jungtinių Tautų organizacijos surengtas devintasis kongresas, skirtas kovai su nusikalstamumu. Dėlavo pusantrą tūkstančio delegatų iš 140-ties pasaulio valstybių.

Jungtinių Tautų organizacijos duomenimis, viso pasaulio nusikalstamų organizacijų metinis pelnas šiuo metu siekia pusantro tūkstančio milijardų dolerių. Trečiojo pasaulio kraštuose dažniausiai skurdas skatina nusikaltimus: vaikų prievartinę darbą, naujagimių žudymą, prostituciją. Tailande ir Filipinuose prostitucijoje, per prievartą

dalyvauja apie pusę milijono vaikų. Vakarų kraštuose ir ypač Jungtinėse Amerikos valstybėse daugiausiai nusikaltimų padaroma dėl laipsniškai degraduončios kultūros: vien praėjusiais metais Jungtinėse valstybėse paauglių gaujų susirėmimuose žuvo 7 tūkstančiai nepilnamečių.

Kairo kongrese prelatas Mario Zenari, Sv. Sosto atstovas, kalbėdamas kongreso dalyviams, ragino deramą dėmesį skirti valdininkų korupcijai, kuri, pasak prelatu Zenari, visose kultūrose ir visose valstybėse yra pagrindinė aplinkybė, lengvinanti nusikalstamumą.

LRTV

RAŠOTE TESTAMENTĄ?

Skirkite dalį „Tėviškės Aidams“. Mintimi šventa ten investuokite save, Kur Dievas ir Tėvynė šaukia. Būk apaštalas spaudos „Tėviškės Aiduose“!

Į Karsakiškį pareina Strazdelis

Silvestras Gaižiūnas

Tarp Žaliosios girios ir Lėvens upės prisiglaudęs Karsakiškio miestelis keliaujanti iš Panevėžio į Kupiškį gal nelabai patrauks kukliais mediniais namais, net baltuotu bažnyčios bokštu. Bet kas stabels pasidairyti, paieškoti garbingos praeities pėdsakų, tikrai nenusivils. Net dviejuose pastatuose yra įsikūręs Karsakiškio krašto muziejus, sukaupęs unikalių buitės eksponatų, saugantis ir puoselėjantis iškilų šio krašto žmonių prisiminimą.

Bene ryškiausia asmenybė yra kunigas ir poetas Antanas Strazdas-Strazdelis, pirmasis kunigas, dirbęs Karsakiškio dvarelyje (1793-1796 m. ir 1804-1806 m.). Karsakiškio muziejaus lobiai, pasakojantys apie daugelį krašto šviesuolių, buvo rimtas akstinas išleisti šio krašto kultūrininkų antologiją. Ją parengė mokytojai P. Tamošiūnas, E. Kilingienė ir V. Guberienė, išleido Panevėžio rajono kultūros, švietimo ir sporto skyrius.

Kovo 18 d., Karsakiškyje paminėtos Strazdelio 235-osios gimimo metinės. Vaikai skaitė savo sukurto posmus, buvo giedamos Strazdelio giesmės, pristatyta antologija „Karsakiškio krašto šviesuoliai“.

Karsakiškiečiai pasirašė kreipimąsi į rajono kultūros, švietimo ir sporto skyrių, prašydami,

Karsakiškio bažnyčia

kad Karsakiškio mokyklai būtų suteiktas Strazdelio vardas. Bet iš renginio skirstytasi su prieštariniais jausmais: jau kurį laiką kalbama apie šios mokyklos likvidavimą. Daugelis mano, kad toks gestas būtų akivaizdus kultūros židinio sunaikinimas. O šis kultūros židiny - tai ir muziejus, ir maironėčių tradicijos, ir Baltoskandijos ratelis, ir gražus pulkas strazdelių giesmininkų, uoliai palaikančių dvasios pavasarlį šiame krašte.

Karsakiškio mokykla laukia visuose pasaulio kraštuose išsibarsčiusių karsakiškiečių prisiminimų ir kitokios medžiagos didžiai knygai „Karsakiškis“.

„L.A.“

V. Žirinovskis Lietuvai paliktų tris miestus

Tapęs prezidentu, Rusijos liberalų demokratų lyderis Vladimiras Žirinovskis sieks, kad Kaliningrado sritis ir Rusija turėtų bendrą sieną. Tai V. Žirinovskis pareiškė Kaliningrade susitikęs su srities pasieniečiais.

„Lietuva turi gauti Siaulius, Kauną ir Panevėžį. Baltarusija pati prašosi į Rusijos sudėtį, negalima atmesti jos prašymų. Sitaip Rusija visiškai prieis iki Kaliningrado“, sakė V. Žirinovskis.

Jis pareiškė turįs daugiausia galimybių laimėti prezidento rinkimus.

Grupė Rusijos Valstybės dūmos deputatų, taip pat komunistų lyderis Genadijus Ziuganovas lankėsi Kaliningrade.

Kalbėdamas apie muito lengvatų panaikinimą Kaliningrado sričiai, V. Žirinovskis pareiškė, jog tai „sąmoningas veiksmas“, kuriuo siekiama, kad „srities gyventojai patys pradėtų prašyti į Vokietijos sudėtį“. Tačiau jis vis dėlto sakė nepalaikąs lengvatų sričiai. „L.R.“

Daugėja laišku vagių?

Pastaruoju metu Lietuvoje žmonės vis dažniau skundžiasi, kad iš užsienio gauna atplėštų ir vėl užklijuotų laišku. Nusiskundžiama tuo, kad laiškuose įdėti keli doleriai ar kita valiuta dingsta. Dažni atvejai, kad kartu su voke buvusiais keletu dolerių dingsta ir laiškai. Tai didelė gėda Lietuvos paštininkams.

Atrodo, niekas nekovoja su laišku draskytojais, naikintojais. Manau, jeigu būtų sudominti sąžiningu laišku įteikimu Lietuvos

aukštieji pašto pareigūnai, jie dažniau tikrintų pavaldžių laiškininkų ir kitų pašto darbuotojų darbą, o nusikaltusius visu griežtumu baustų. Kol Lietuvoje bus nesąžiningų pašto darbuotojų, reikėtų registruoti visus iš užsienio gautus laiškus ir juos pasirašytinai įteikti adresatui, o radus praplėštą laišką, adresatas iš karto pareikštų pretenzijas paštui. O gal tada išaiškėtų ir laišku vagys?

Kęstutis Balčiūnas - Kaunas „E.L.“

Šiomet pasaulinis grūdų derlius gali būti rekordiškai mažas

Tarptautinė kviečių taryba pranešė, kad šiais metais pasaulinis kviečių derlius bus mažiausias per keturiolika metų. 1995 metais bendras pasaulio kviečių derlius, palyginti su parėjusiais metais, sumažės dviem milijonais tonų iki 108 mln. tonų. Mažiausias kviečių derlius buvo užregistruotas 1981 metais - 106 mln. tonų kviečių.

„Kol kas kviečių pakanka,

tačiau jeigu derlius ir toliau mažės tokiais tempais arba netikėtai padidės šios grūdinės kultūros paklausa, trūkumas bus labai jaučiamas“, - rašoma kviečių tarybos ataskaitoje.

Australijos - vieno iš didžiausių pasaulio kviečių tiekėjų kviečių derlius šiais metais sumažės iki 15 mln. tonų, t.y. pusę milijono tonų.

„L.R.“

